

**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEKİ ÖN SORULAR HAKKINDAKİ
27 ŞUBAT 2015 TARİHLİ 2015-233 SAYILI
KARARNAME**

NOR: JUSC1428131D

1. Başlık: Uyuşmazlık Mahkemesi

I. Bölüm: Usul Kuralları

Madde 1

Uyuşmazlık Mahkemesinin oturumları her bir takvim yılı için başkan tarafından belirlenir.

Madde 2

Uyuşmazlık Mahkemesinin sekretarya işleri Danıştayın dava daireleri bölümü sekretaryası tarafından sağlanmaktadır.

Oturumların sekretarya hizmetleri dava daireleri sekreteri tarafından ya da Uyuşmazlık Mahkemesi başkanının onayı alınarak dava daireleri kaleminden biri tarafından yürütülür.

Madde 3

Uyuşmazlık Mahkemesinde yazılı yargılama usulü uygulanır.

Madde 4

Davanın kayıt edilmesini müteakip, sekreter tarafları ve ilgili bakanlığı görüşlerini bir ay içerisinde iletmek üzere çağırır.

Uyuşmazlık çıkarılmasında bu süre 15 güne çekilir.

Bu kararnamenin V. ve VI. Bölümlerinde söz konusu olan davalarda, bu süre iki aya uzatılır.

Davanın aciliyetine göre, başkanın kararıyla son üç bentteki süreler kısaltılabilir.

17. maddede öngörülen durumlarda, başkan incelemeye yer olmadığına karar verebilir.

Madde 5

Taraflar Danıştay ve Yargıtay da davayı yürütebilme yetisine sahip avukatlar tarafından temsil edilir.

Devlet avukat tutmaktan muaf tutulur. İddia ve cevaplar, Danıştay ve Yargıtayda davayı yürütebilme yetisine sahip bir avukat tarafından sunulmadığı takdirde, ilgili Bakan ya da bu amaçla

görevlendirilen memur tarafından imzalanmalıdır.

Devlet, davayla ilgili idareden sorumlu bakan tarafından temsil edilir.

Madde 6

Menfaati olan herkes Uyuşmazlık Mahkemesindeki davalara, müdahil unvanıyla katılabilir.

Madde 7

Sekreteryaya ya gönderilen ya da bizzat verilen iddia ve cevaplar taraflar ve ilgili bakanlıklara iletilir.

Taraflar, avukatları vasıtasıyla gerçek ya da tüzel kişiler; ilgili bakanlık ya da bu amaç için tayin edilen görevliler aracılığıyla, Uyuşmazlık Mahkemesinde bulunan, ulaşan belgeler hakkında bilgi alabilirler.

Madde 8

Dosya tekemmül ettiğinde (replik duplik aşaması son bulduğunda), Başkan dosyanın hangi gündemde görüşüleceğini belirler ve bir üye-raportör görevlendirir.

Dava gündeme yazıldığında taraflara ve ilgili bakanlıklara duruşmadan en az beş gün önce haber verilir.

Madde 9

Üye-raportör tarafından incelenmesinin ardından, dosya Başkan tarafından kanun sözcüsü (ya da savcıya) gönderilir.

Her bir dosya için, kanun sözcüsü üye-raportörden farklı olarak bir yüksek mahkemeden gelir.

Madde 10

Duruşmada, üye-raportör ilgili taraf ve bakanlıkların pozisyonunu ve davanın olgularını, kendi yorumuna yer vermeden, açıklar.

Rapordan sonra, tarafları temsil eden avukatlar düşüncelerini sözlü olarak ifade edebilirler.

Ardından kanun sözcüsünün vardığı sonuçlar dinlenir.

Kanun sözcüsünün sonuç açıklamasından sonra avukatlar görüşlerini kısaca sözlü olarak ifade edebilirler.

Madde 11

Başkan duruşmanın düzenini sağlar. Emrettiği her şey anında yerine getirilmelidir.

Madde 12

Mahkemenin kararları hemen başında “*Fransız Halkı adına, Uyuşmazlık Mahkemesi*” ifadesini içermelidir.

Kararlar, taraflar ve ilgili bakanlıkların isim ile başvuruya ilişkin değerlendirmelerini, vardıkları sonuçları ile karara uygulanan ve dayanılan içerir. Üye-raportör, kanun sözcüsü ve eğer dinlenmişse tarafların avukatlarının dinlendiğinden de bahsedilmelidir.

Tutanak başkan, üye-raportör ve sekreter tarafından imzalanır.

Madde 13

Kararlar, Uyuşmazlık Mahkemesi sekreterliği tarafından taraflara, bakanlığa ve ilgili mahkemelere ayrıca söz konusu olduğunda uyuşmazlık çıkaran devlet temsilcisine bildirilir.

Madde 14

Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları yorum ve düzeltme taleplerine konu olabilir.

Kararlara itiraz hakkı yoktur.

Mahkeme esas hakkında karar vermediği sürece, üçüncü kişiler tarafından açılan davalara konu olamazlar.

Madde 15

Oylarda eşitlik durumunda, Başkan Uyuşmazlık Mahkemesini aynı oluşumla, bir sonraki oturumda yeni bir müzakereye başlamak üzere toplar.

Madde 16

24 Mayıs 1872 tarihli Kanun’un 6. maddesinde belirtilen hallerde, Başkan müzakerelerin yeniden yapılmasına karar verir açar ve konuyu sonraki bir seansa havale eder, böylece dosya anılan maddede bahsi geçen genişletilmiş formasyonda görüşülür.

Mahkeme sekreteryası tarafları ve ilgili bakanlıkları gerekli gördükleri taktirde yeni görüşlerini sunmak üzere davet eder.

Duruşmada, yukarıda 10.maddede belirtildiği şekilde hareket edilir.

Madde 17

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, başkanın geldiği yüksek mahkemenin haricindeki mahkemeden gelen en kıdemli üye ile birlikte dosyadan el çekilmesine, dosya hakkında karar verilmesine yer olmadığına, açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle dosyanın reddine ve kararı etkileyen salt maddi hataların düzeltilmesine karar verebilir.

Taraflara bilgi verdikten sonra, mahkemeye iletilen yetkiye ilişkin meselelerde çözümü açık olan bir husus ise aynı şekilde karar verebilir.

II. Bölüm: Olumlu Uyuşmazlık

Madde 18

Kesin hüküm haline gelmiş bir kararla yetki konusunda bir karara varılmadıkça uyuşmazlık çıkarılabilir.

Madde 19

24 Mayıs 1872 tarihli Kanun'un 13.maddesindeki durumlarda, vali ilgili mahkemenin yazı işleri müdürlüğüne yargı yetkisi itirazında bulunur. Kabul edilemezlik için, bu itiraz gerekçeli olmalıdır.

Taraflar yazı işleri müdürü tarafından bilgilendirilir ve bilgilendirmeyi aldıkları günden başlayarak on beş gün içerisinde yazılı görüşlerini sunmaya davet edilir.

Yazı İşleri Müdürlüğü dosyayı *kendi yargı düzenindeki başsavcılığa da* iletir ve onun da aynı sürede görüşünü sunması istenir. Görüşleri aldıktan sonra yazı işleri müdürlüğü bunları imza karşılığında posta yoluyla vali ve ilgili taraflara bildirir.

Önceki paragraflarda belirtilen süreler acil durumlarda mahkeme başkanı tarafından kısaltılabilir.

Madde 20

İlgili mahkeme vakit geçirmeksizin kendi önünde uyguladığı usul kuralları çerçevesinde yetki itirazı hakkında karar verir.

Madde 21

Yazı işleri müdürlüğü gecikme olmaksızın yetki itirazı hakkındaki kararın bir kopyasını taraflara imza karşılığında gönderir. Başsavcı da bilgilendirilir.

Madde 22

Şayet itiraz reddedilmiş ise vali mahkeme kararının kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde uyuşmazlık çıkartabilir. Mahkeme bu süre dolmadan önce, yetkisini aşmış ve işin esası hakkında karar vermiş ise yine de uyuşmazlık çıkarılabilir.

Kararda yetki itirazı kabul edilmiş ve bu karara karşı itiraz yolu açık ise ve herhangi bir taraf itiraza gitmişse, vali bu itiraz makamı önünde yeni bir yetki itirazında bulunabilir. Bunun reddi halinde ise ilk derece önündeki usule uygun olarak uyuşmazlık çıkarabilir.

Madde 23

Uyuşmazlık çıkarma kararı, yetki itirazını reddeden karar ve hüküm hakkındadır. Kabul edilemezlik durumunda, karar gerekçelidir.

Madde 24

Uyuşmazlık çıkarma kararı, karara ilişkin belgelerle birlikte, imza karşılığında vali tarafından yazı işleri müdürlüğüne teslim edilir.

Madde 25

Uyuşmazlık çıkarma kararı 22.maddenin ilk fıkrasında belirtilen sürede yazı işleri müdürlüğüne ulaşmazsa, dava mahkemesi önünde uyuşmazlık çıkarılamaz.

Madde 26

22. maddenin birinci cümlesinde belirtilen sürede mahkeme yazı işleri müdürlüğüne uyuşmazlık çıkarma kararının alınmasının ardından, mahkeme önünde davayı durdurur.

Madde 27

Vali kararı ve ona dayanak yapılan belgeler on beş günlük süre içinde yazı işleri müdürlüğüne verilir. Anılan mahkeme, taraflara ya da avukatlara aynı süre içinde dosya hakkında bilgi alabileceklerini ve yetki sorununa ilişkin görüşlerini ve bunu desteleyecek verileri mahkemeye iletebileceklerini bildirir. Bu görüş ve belgeler de dosyaya eklenir.

Madde 28

Bir önceki maddede belirtilen sürenin geçmesi ile ilgili mahkemenin yazı işleri müdürlüğü Uyuşmazlık Mahkemesi sekreteryasına uyuşmazlık çıkarma kararını, ilk derece önündeki yetki itirazı kararını, başsavcının görüşünü, yetki itirazını reddeden kararı, varsa tarafların görüşleri ve diğer ilgili evrakları iletir.

Madde 29

Uyuşmazlık Mahkemesi dosya mahkeme sekreteryasına ulaştığı günden itibaren üç ay içerisinde olumlu uyuşmazlık hakkında karar verir.

Gerekli görüldüğü takdirde veya 16. madde uygulanmış ise, bu süre Başkan tarafından en fazla iki aya kadar uzatılabilir. İlgili mahkeme bu uzatmadan sekreteryaya vasıtasıyla tarafından bilgilendirilir.

Madde 30

Esas davaya bakan mahkemeye, Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı hakkında önceki maddede belirtilen süreler içinde bir bildirim yapılmazsa, mahkeme davayı görmeye devam eder.

Madde 31

Denizaşırı topluluklarda ve Yeni-Kaledonya'da, bu bölümde valiye verilen görevi, devlet temsilcisi yerine getirir.

III. Bölüm: Uyuşmazlığın Önlenmesi

Madde 32

İdari veya adli yargı düzeni içindeki bir mahkeme, artık itirazı kabil olmayan bir kararla, kendisinin ait olduğu yargı düzeninin yetkisine ilişkin bir itirazı, talebi davanın kendi yargı düzeninin girmediği gerekçesiyle reddederse, aynı uyuşmazlık için kendisine başvuru olan diğer yargı düzenindeki herhangi bir mahkeme davanın ilk defa başvuru olan diğer yargı düzenindeki mahkemenin yetkisinde olduğunu değerlendirirse gerekçeli bir kararla –ki bu karar temyizde dahi itiraza tabi değildir- yetki konusunu çözmek üzere dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve Mahkemenin kararına kadar da davayı askıya alır.

Madde 33

İkinci olarak kendisine başvuru olan mahkeme, kendi kararını, tarafların görüşlerini ve varsa başvuru olan görüşünü ekleyerek Uyuşmazlık Mahkemesine iletir.

Madde 34

Uyuşmazlık Mahkemesi, eğer dosyayı kendisine gönderen mahkemenin davaya bakmaya yetkili olmadığına karar verirse, dosyayı gönderme kararı hariç o davaya ilişkin gönderen mahkeme ve o yargı düzenindeki diğer mahkeme önünde yapılan tüm işlemleri geçersiz ilan eder.

Eğer aynı taraflar arasındaki aynı davada diğer mahkemenin haksız bir şekilde yetkisizlik kararı verdiğini değerlendirirse Uyuşmazlık Mahkemesi ilgili mahkemenin yetkisizliğine dair kararını geçersiz kılar ve dosyayı bakılması için o mahkeme önüne gönderir.

Madde 35

Bir mahkeme çözüme kavuşturulması ciddi zorluklar içeren ve yargı düzeni ayrılığını tartışmaya açan bir yetki sorunuyla karşılaştığında itirazı mümkün olmayan gerekçeli bir kararla anılan yetki meselesini çözmek üzere dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir.

Dosyayı gönderen mahkeme, kendi kararı ile tarafların görüş ve değerlendirmelerini de Uyuşmazlık Mahkemesine iletir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin bu konu hakkındaki kararı çikana kadar dava ertelenir.

Madde 36

Bu bölümde öngörülen hallerde, Uyuşmazlık Mahkemesi dosyanın sekretaryaya ulaşmasından itibaren üç ay içerisinde karar verir. Gerekli olduğu takdirde ya da 16. maddenin uygulanması söz konusu ise, bu süre Başkan tarafından, en fazla iki aya kadar uzatılabilir.

IV. Bölüm: Olumsuz Uyuşmazlık

Madde 37

Her iki yargı düzeninde bulunan mahkemeler aynı sorun hakkında geri dönülmez bir kararla kendilerini yetkisiz görmüşlerse ve en son bu dosyaya bakan mahkeme yetki sorununu Uyuşmazlık Mahkemesi önüne getirmemişse ilgili taraflar yetkili mahkemenin tayini amacıyla bir dilekçe ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilirler.

Başvuru dilekçesi, olgulara ve hukuka ilişkin bilgileri, anlaşmazlığın (davanın) konusunu ve verilen kararların örneklerini içermelidir.

Madde 38

Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru, en son yargı düzenindeki mahkemenin verdiği kararın artık kesinleştiği tarihten itibaren iki ay içerisinde yapılmalıdır.

V. Bölüm: Esasa İlişkin Kararlardaki Çelişkilerin Giderilmesi İçin Yapılan Başvuru

Madde 39

24 Mayıs 1872 tarihli Kanun'un 15. maddesinde öngörülen hallerde, menfaati olan taraf Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur.

Madde 40

Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru, en son yargı düzenindeki mahkemenin esasa ilişkin verdiği kararın artık kesinleştiği tarihten itibaren iki ay içerisinde yapılmalıdır.

Madde 41

Uyuşmazlık Mahkemesi gerekli gördüğü takdirde gerekli inceleme ve araştırmaları yaptırır.

Madde 42

Uyuşmazlık Mahkemesi davanın esası hakkında karar verir. Ayrıca her iki yargı düzeni önündeki mahkemeler ile gerekirse kendi önündeki yargılama masrafları hakkında da karar verir.

VI. Bölüm: Yargılama Süresinin Uzunluğu Nedeniyle Yapılan Tazminat Başvurusu

Madde 43

24 Mayıs 1872 tarihli Kanun'un 16. maddesinde öngörülen durumda, tazminat talep eden taraf öncelikle Adalet Bakanlığına başvurmalıdır.

12 Nisan 2000 tarihli Kanun'un 21. maddesinin I/3.fıkrasının uygulanması bağlamında, talep hakkında iki aydan fazla bir süre cevap verilmemesi halinde ret kararı verilmiş kabul edilmektedir. Bu sürenin sonunda ilgili taraf Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilir.

Bakanlık tarafından ret kararı verildiği takdirde, başvuru kararın bildirilmesinden iki ay içerisinde yapılmalıdır.

Madde 44

Uyuşmazlık Mahkemesi, gerekli ve yararlı gördüğü araştırmaları yaptırdıktan sonra tazminat talebi hakkında karar verir.

III. Başlık: SON HÜKÜMLER

Madde 49

Uyuşmazlık Mahkemesi önündeki usulleri düzenleyen 26 Ekim 1849 tarihli kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 50

16 Şubat 2015 tarihli ve 2015-177 sayılı Kanun'un 13.maddesinin III. kısmında Uyuşmazlık Mahkemesine ilişkin hükümlerin yürürlüğe girmesi için öngörülen tarih 1 Nisan 2015 tarihi olarak tespit edilmiştir. Bu kararname de aynı tarihte yürürlüğe girecektir.

Olumlu uyuşmazlıklara ilişkin olarak 16 Şubat 2015 tarihli ve 2015-177 sayılı Kanun'un 13. maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kararnamedeki hükümler, 1 Nisan 2015 tarihinden itibaren sunulan yetki itirazına ilişkin dosyalarda uygulanır.

Madde 51

Adalet Bakanı, bu Fransa Cumhuriyeti Resmi Gazetesinde yayınlanacak olan bu kararnamenin icrasından sorumludur.

27 Şubat 2015 tarihinde düzenlenmiştir.

Manuel Valls
Başkan adına
Adalet Bakanı,
Christiane Taubira